

Usein kysyttyä

- [FinELib-konsortio](#)
- [Lisenssisopimukset](#)
- [Aineistojen hinnoittelu ja laskutus](#)
- [FinELib-aineistojen käyttö](#)
- [Yhteysongelmat](#)
- [E-aineistojen hallintajärjestelmä Halti ja FinELib-ekstranet](#)
- [Viestintä](#)
- [Aineistojen käyttötilastot](#)

FinELib-konsortio

FinELib (*The Finnish National Electronic Library*) on konsortio, joka tukee suomalaista tutkimusta, opetusta ja oppimista ja edistää laadukkaan tiedon saantia ja käyttöä yhteiskunnassa.

Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalveluihin kuuluva FinELib-toimisto hankkii keskitettynä palveluna konsortion jäsenorganisaatioille tieteellisiä e-lehtiä, e-kirjoja, tietokantoja ja muita verkkoaineistoja sekä edistää niiden käyttöä mm. Finna-tiedonhakupalvelun avulla. FinELib-konsortioon kuuluu tällä hetkellä suomalaisten yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja yleisten kirjastojen lisäksi tutkimuslaitoksia, virastoja, valtiohallinnon elimiä ja yleishyödyllisiä organisaatioita. Konsortioon voivat liittyä yleishyödylliset yhteisöt ja julkisoikeudelliset organisaatiot. Katso [lisäti etoja FinELib-konsortioon liittymisestä](#).

FinELib-yhteistyötä hoitavat konsortion jäsenten kirjastot tai tietopalvelut. Katso [lista FinELibin kautta hankituista aineistoista](#)

Kullakin konsortion jäsenellä on pääsy vain tilaamiinsa aineistoihin. Uusia aineistoja valitaan neuvoteltavaksi konsortion jäsenten ehdotusten pohjalta. FinELibin jäsenet voivat liittyä aineistojen tilaajiksi joko sopimusta uusittaessa tai kesken sopimuskauden. Tilaaajiksi liitytään kuitenkin aina kokonaisuksi kalenterivuodeksi ja jäljellä olevaksi sopimuskaudeksi.

Uudet tilaukset kesken sopimuskauden kerätään alkusyksystä. Tilaukset uusittaviin sopimuksiin kerätään loppusyksystä.

Aineistoihin ilmoittaudutaan tilaajiksi [Haltissa](#). Aineistokonsortioon ilmoittautuminen on kaksivaiheinen. Aineistokonsortioon ilmoittaudutaan ensin vakavasti ja sen jälkeen sitovasti: kumpikin ilmoittautumisaika kestää kaksi viikkoa. FinELib-toimisto tiedottaa ilmoittautumisten ajankohdista konsortion jäsenille sähköpostitse.

Lue lisää Ohjeita konsortion jäsenille: [Aineistotilaukset](#)

Lisenssisopimukset

Tarkista onko aineisto tilattavissa FinELibin kautta ([lista FinELibin kautta hankituista aineistoista](#)). Mikäli on, suoran sopimuksen päätyttyä aineiston voi tilata FinELibin kautta normaalilla ilmoittautumismenettelyllä. Ks. Miten ja milloin voi liittyä aineiston tilaajaksi -kohta.

Jos suoraan tilatun aineiston sopimuskausi on kesken ja haluatte tilata aineiston FinELibin kautta, ottakaa yhteyttä FinELib-toimistoon ([finelib\(at\)helsinki.fi](mailto:finelib(at)helsinki.fi)).

Kun konsortion jäsen yhdistyy toisen konsortion jäsenen tai konsortion ulkopuolisen organisaation kanssa, on sekä palvelusopimus että aineistojen lisenssisopimukset tehtävä uudelleen uudelle, yhdistymisen tuloksena syntyvälle organisaatiolle.

Jos tiedät että organisaatiosi on yhdistymässä toiseen, otathan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa yhteyttä FinELib-toimistoon ([finelib\(at\)helsinki.fi](mailto:finelib(at)helsinki.fi)), jotta sopimusten uusiminen ja siihen liittyvät selvitykset saadaan käyntiin.

Lisälehtien hintoja ei neuvotella sopimuskauden aikana, mutta ilmaiseksi saatavia lehtiä sopimukseen voidaan liittää. Joissakin sopimuksissa kustantajat liittävät automaattisesti uudet lehdet kokoelmaan ilman lisäkustannuksia.

Aineistosopimukset ovat aina määräaikaaisia (lukuun ottamatta muutamia kertaostoina hankittuja aineistoja). Sopimuskauden päättyessä sopimuksia ei tarvitse erikseen irtisanoa, vaan ne päättyvät automaattisesti.

Aineiston saa käyttöönsä uudeksi sopimuskaudeksi tekemällä sitovan ilmoittautumisen uudelle sopimuskaudelle.

Aineistojen hinnoittelu ja laskutus

Aineistosta kiinnostuneille konsortion jäsenille neuvotellaan hinnat aina sopimusuudistusten sekä konsortion laajennusten yhteydessä.

Jos konsortion jäsen ei ole pyytänyt FinELib-toimistolta hintatarjousta, suuntaa antavia hintoja voi katsoa Haltin ilmoittautumisosion tarjoustaulukoista. Kustantajilla ja välittäjillä on aineistoille erilaisia hinnoittelumalleja. Yleisimpiä ovat painettujen ja e-lehtien tilauskantaan (lehtipaketit), yhtäaikaisten käyttäjien määrään ja organisaation kokoon perustuvat hinnoittelumallit. Hinnoitteluperusteena voi olla myös aineiston käyttö (tilastot).

Toisinaan koko konsortiolle määritellään yhteissumma, joka jaetaan aineistoa tilaavien konsortion jäsenten kesken konsortion sisäisellä kustannustenjakomallilla. Hinnoittelussa käytetään myös eri mallien yhdistelmiä.

Aineistojen kustantaja tai välittäjä lähettää laskun FinELib-toimistoon. FinELib-toimisto maksaa laskun ja laskuttaa sen jälkeen aineistoa tilaavia konsortion jäseniä.

Tiedot painettujen lehtien alennuksista löytyvät lehtipaketeittain, ks. [painettujen lehtien alennukset](#).

FinELib-aineistojen käyttö

Ks. [Kenellä on oikeus käyttää FinELib-aineistoja](#)

FinELib-sopimuksissa on yleensä määritetty, että aineistoja saa käyttää opiskelu-, tutkimus- ja opetustarkoituksiin. Sopimukset kieltävät tyypillisesti aineiston kaikenlaisen kaupallisen hyödyntämisen. Useimmissa sopimuksissa on sovittu, että kaupalliseksi hyödyntämiseksi ei katsota:

- tiettyjen kulujen (esim. tulostus, kopiointi) perimistä käyttäjiltä
- kaukopalvelukulujen perimistä toiselta kirjastolta
- aineiston käyttämistä tutkimukseen, jota rahoittaa kaupallinen toimija.

Ks. [Aineistot ja niiden käyttöoikeudet](#).

Aineistoja saa selaila ja niihin voi tehdä tiedonhakuja. Osia aineistosta voi tulostaa paperille tai tallentaa sähköisesti.

Aineistojen yksityiskohtaiset käyttöehdot on määritetty lisenssisopimuksissa. Ks. [Aineistot ja niiden käyttöoikeudet](#).

Suurinta osaa aineistoista voi käyttää elektronisissa kurssiympäristöissä ja kurssipaketeissa. Sallitut käyttötavat kuitenkin vaihtelevat aineistoittain, ks.

[Aineistot ja niiden käyttöoikeudet](#).

Suurin osa sopimuksista sallii kokotekstiaineistojen (esim. yksittäisten artikkelien) välittämisen kaukopalvelun kautta. Kirjasto ei kuitenkaan voi lähettää aineistoa suoraan kaukopalvelupyynnön tehneelle asiakkaalle vaan kaukopalvelu toimitetaan kirjastolta toiselle.

Ks. tarkemmin [FinELib-aineistojen kaukopalveluoikeudet](#).

Paikalliskäyttäjä (tai paikallisasiakas) tarkoittaa organisaation ulkopuolista henkilöä, joka ei kuulu organisaation henkilökuntaan eikä opiskelijoihin, mutta joka on saapunut paikalle organisaation tiloihin.

Suurin osa sopimuksista sallii paikalliskäyttäjien käyttävän aineistoja.

Sopimuksesta riippuen paikalliskäyttö on rajattu joko ainoastaan kirjaston tiloihin tai laajemmin kaikkiin organisaation yleisölle avoimiin tiloihin.

Lisenssisopimukset sallivat useissa tapauksissa yksittäisen artikkelin lähettämisen toisen organisaation palveluksessa olevalle kollegalle tieteellisen kommunikaation nimissä.

Ks. tarkemmin [Aineistot ja niiden käyttöoikeudet](#).

FinELib-sopimuksissa etäkäyttö on sallittu aineiston lisensioineen konsortion jäsenen henkilökunnalle ja opiskelijoille. Käyttäjän on kirjauduttava oman organisaationsa verkkoon. Tarkempia ohjeita kannattaa kysyä oman organisaation kirjastosta tai IT-osastolta.

Yleisten kirjastojen kohdalla aineistojen etäkäyttömahdollisuus vaihtelee.

Lisenssisopimukset sallivat joissakin tapauksissa aineiston louhinnan. Useimmiten se edellyttää erillisen luvan pyytämistä.

Ks. tarkemmin [Aineistot ja niiden käyttöoikeudet](#).

Yhteysongelmat

Aineistot toimivat IP-tunnistuksella. Tämän vuoksi on tärkeää, että Halti-tietokantaan on päivitetty kirjastosi ajantasaiset IP-osoitteet.

Pääsy aineistoon voi estyä useista syistä. Yhteysongelma selviää yleensä nopeimmin, kun otat yhteyttä suoraan aineiston kustantajaan tai välittäjään. [Haltista](#) löydät kunkin aineiston kohdalta teknisen yhteyshenkilön, jolle ilmoitus osoitetaan. Laita viesti myös tiedoksi (cc) FinELib-toimistolle ([finelib\(at\)helsinki.fi](mailto:finelib(at)helsinki.fi)). Halutessasi voit ilmoittaa yhteysongelmasta myös FinELib-toimiston kautta, mutta ongelman selvittämisessä voi tällöin kestää kauemmin.

Voi myös olla, että konsortion jäsen ei ole hankkinut käyttöoikeutta kyseiseen aineistoon. Tarkempia tietoja organisaation tilaamista aineistoista saa kyseisen organisaation kirjastosta/tietopalvelusta.

Ks. tarkemmin [Yhteydet tilattuihin aineistoihin](#).

E-aineistojen hallintajärjestelmä Halti ja FinELib-ekstranet

Käyttäjätunnukset ja salasana jaetaan konsortion jäsenten kirjastoille/tietopalveluille. Uusia tai unohtuneita tunnuksia voi kysyä FinELib-toimistosta ([finelib\(at\)helsinki.fi](mailto:finelib(at)helsinki.fi)).

Ks. tarkemmin [Halti](#) [FinELib-ekstranet ja tunnukset](#)

Vakavia ja sitovia ilmoittautumisia aineistoihin voi tehdä vain erikseen ilmoitettuna aikoina.

Ilmoittautuminen vaatii ylläpitotunnukset eli adm-tunnukset. Yleisillä kirjastoilla on käytössään erilliset *koordinoivan* tai *valtuutetun kirjaston* adm-tunnukset aineistotilausten tekemistä varten. Ylläpitotunnukset jaetaan henkilöille, jotka konsortion jäsen on määritellyt Haltissa hankinnan pääyhteyshenkilöiksi. Selailutunnuksilla ilmoittautumisia ei voi tehdä.

Viestintä

FinELibin kaikille avoin tiedotus:

[FinELib-konsortion asiakaswiki](#)

- Yleistietoa FinELib-konsortioista kirjastoille, kustantajille ja muille kiinnostuneille
- Koonteja aineistojen tiedoista

[finelib.fi](#)-sivusto

- Seuraa tiedelehtineuvottelujen etenemistä ja saavutettuja tuloksia
- Avoimen julkaisemisen ohjeet

Tiedotus FinELibin jäsenille:

[Halti](#) (vaatii kirjautumisen)

- Tiedot tilauksista, hinnoista ja sopimuksista
- Aineistojen tilaaminen ja tieto tarjouksista
- Kustantajien yhteystiedot

[FinELib-ekstranet](#) (vaatii kirjautumisen)

- Tietoa aineistoneuvotteluista
- Tietoa projekteista
- Tukea kirjaston omiin sopimuksiin
- Uusien aineistojen valinta
- Kustantajien aineistomainontaa

Sähköposti (postituslistat)

- Tärkeä ajankohtaistiedotus
- Toimintaa vaativat tiedotteet

 Sähköpostitiedotus lähetetään Halti-tietokannan yhteystietojen perusteella. Tämän vuoksi on tärkeää, että organisaatiot pitävät yhteyshenkilöidensä tiedot [Haltissa](#) ajantasalla.

Aineistojen käyttötilastot

FinELib-toimisto kerää aineistoista konsortion jäsenkohtaisia käyttötilastoja kustantajien/välittäjien palvelimilta kuukausitasolla. Aineistoista tilastoidaan joko latauksien tai tehtyjen hakujen määrää riippuen aineistotyypistä ja saatavilla olevista tilastoista.

Tilastot kootaan Haltiin, jossa kerätyt tiedot ovat kirjastojen käytössä. Kirjastot saavat yleensä myös suoraan kustantajalta/välittäjältä omat tunnuksot tilastojen seuraamiseen.

Ks. tarkemmin [Käyttötilastot ja tunnusluvut](#)